

Jő aratást!

Ha tőlük kérdezzük, meddig tart az aratás, mindig ezzel kezdik a választ: ha minden jól megy... És mennyit arat le egy ember? Erre is: ha minden jól megy... Pedig kevesen vannak, akik először aratnak, gyakorlatukra hivatkozva pontosabban is beszélhetnének. Hogy mennyi lesz? Majd akkor tudjuk meg, ha bekötöttük a szák száját. Rajtuk is múlik, mennyi lesz. Még az elején tartunk, és azt találgatjuk, meddig tart hat idén. Rajtuk is múlik, meddig tart.

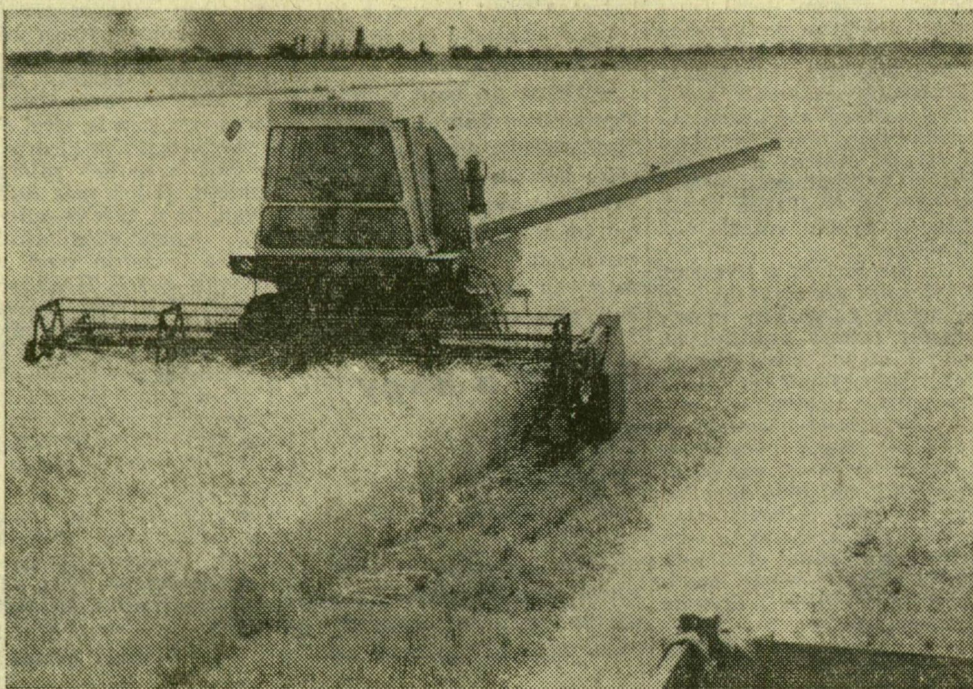
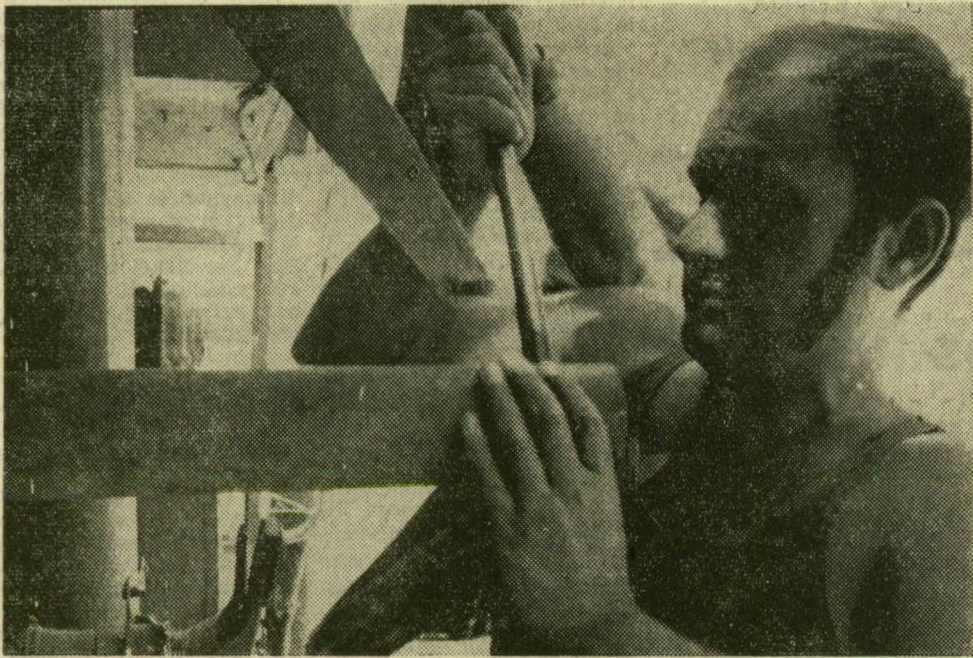
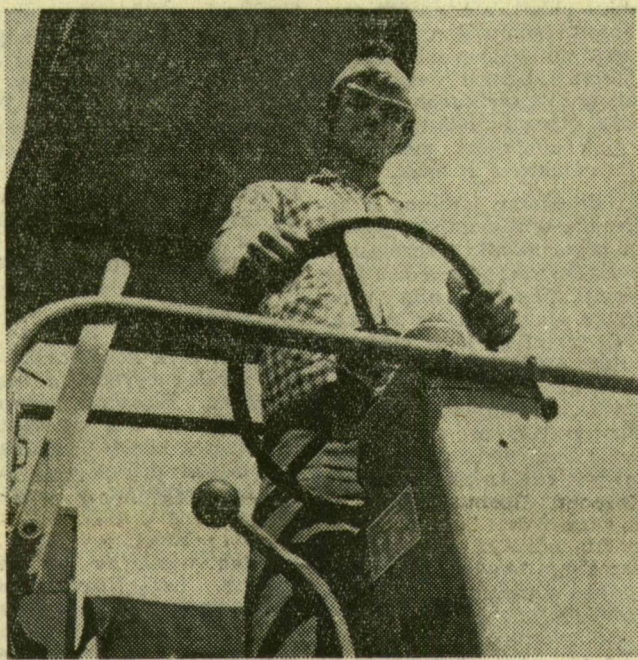
Kik aratnak? Könnyen számon tarthatjuk régen. Aki takarós kaszával vágta, aki a marcot szedte és aki kévébe kötötte. Most? Aki ott áll a kombájn kormányánál és szaladóra engedi a nagy gépet, mert most meg se nagyon dől a gabona, gaz se szövi nagy csomókba, tehát mehet gyorsabban is, ő mindenképpen arat. Kiáll a sorból egy nagy gép, körül-fogják öten. Ők is aratnak? Akkor dolgoznak éppen, amikor se té se tova nem mozdul a szerkezet. Valahol csúszott az ékszíj, nagyot nyelt a gép, torkán akadt a falat. Belemásznak ketten, biztatják, hogy köpje ki, erőszakal lehet csak kiszedni belőle. A dob verőlécei közül akkora adagokban markolják elő a szalmát, mint egy golyafészek, és akkora porban, pillanat alatt betakarja bőrüket, beleül a szemükbe, leszívják torokra, nekifeszülve, hórúkolva, kézzel forgatják a nagy dobot és csak akkor bízzák rá újra a bívalyerős motort, amikor már könnyen fordul — ők is aratnak valamennyien. Az autós ember is, aki csak alátartja pótkocsiját a „kályhacsőnek” és lépését a kombájnéhoz igazítja. Két perc három alatt állva is átömlene a szem, meg is állhatna, mert ezt az időt senki számon nem kérheti, de ha megy félfordulóval

előbbre járnak. Az is arat, aki szérüre teríti és géppel forgatja a szemet, hogy száradjon, az is, aki bálába köti a szalmát, az is, aki sorba megkérdezi, rendben megy-e minden és azonnal intézkedik, és az is, aki jó ebédet főz az aratóknak. Nehéz munkához való jó kosztot.

Ha minden jól megy... Tapogatta beszélünk meg az aratásról. Mikor megy jól?

Ha legalább 60—80 vagon gabonát mérnek majd egy gép után. Egy ember kezében 6—8 ezer mázsa — nem is tudjuk számolni hány ember kenyere. Kenyerünk van az ő kezükben. És a drága gép, ha török-szakad alapon fognának hozzá oda a gép és oda a kenyér. Ők izzadnak legtöbbit, a kombájnósok, őket eszi a legtöbb por és ők mondják mégis, akkor megy legjobban az aratás, ha csak úgy porzik. Jönnek az új gépek, új fülkével, ki-mélnék a masiniszta meleg-

től is, portól is, de a gép azért poroljon, ahogy tud. Akkor halad, ha porol. Hetes eső most ne jöjjön, vihar ha eddig elkerülte, le ne fektesse a búzát, hitvány gazok fölé ne nőjenek, akkor jó aratásunk lesz. Nehéz aratás, ők tudják legjobban a legjobb aratás is nehéz. Olyan arató nincs, akit most biztatni kellene. Legfőképpen azokat, akik „messziről” aratnak, akik kéz alá dolgoznak. Hogy legyen ékszíj, főlhorádó, variátor, lánc, és ott legyen, ahol kell, legyen mindig segítő, ha egy ember nem győzi, legyen egy ital víz mindig, hűsítőnek, és ne legyen „én ezt nem tudom”, ez „nem énrám tartozik”, ne legyen, ne lehessen magyarázat, hogy máskor is voltak nehézségek, mégis le-arattunk. Ha késve aratnánk, kenyerünkben hagynánk veszni egy darabot. Aratók munkája, aratók becsülete — mindnyájunk jó kenyere. Aratók, jó aratást!

Vita, döntés nélkül

Helyes, ha összecsapnak a különböző nézetek, ha mindenki elsorolja, hol lát gyenge pontokat, s rejtett, de igénybe vehető tartalékokat, mi az, ami zátonyra juttathatja a végrehajtást, avagy éppen gyorsíthatja azt, s így tovább. A vitáknak szerepe, rendeltetése van a vállalat működésében, döntés előtt — akár fejlesztésről, technológiai változtatásról, akár át-csoportosításról, anyagellátásról, normakarbantartásról legyen is szó — nemcsak hasznos, hanem egyenesen szükséges a vélemények ütköztetése.

Sűrű eset azonban, hogy tévútra csúszik a vita, s kifogások keresésével silányodik. Hetek, hónapok telnek el, az érintettek újra meg újra összeülnek, további vizsgálódásokat, felméréseket, elemzéseket s ki tudja, még mi mindent határoznak el, csak egy valamitől óvakodnak. A döntéstől, az igen vagy a nem kimondásától. Főlkarolnánk az elsietettséget, a megalapozatlan „ugrást a sötétbe”? A döntések sokrétű előkészítése konkrátnem azonosítható a lassúsággal. Az akadályok és támaszok összevetése a végeérhetetlen szóáradattal szintén nem egyenlő, ügyeljünk hát arra, ne mosódjék el a határ a döntést segítő, s a feladatot késleltető viták között. Mert anekdotaszerű, de a valóságot tükröző eset, amikor a hatórási tanácskozás után a résztvevők egyike megkérdi távozóban kollégájától: miért is ültünk össze?

Sokszor valóban kanyargós ösvényeket jár meg a vita, s töprengeni kell azon, hol kezdődött, eredetileg miről volt szó. A gyári gunyorosság a balesetelhárítás mintájára munkaelhárító értekezletekről beszél ilyen esetekben, ahonnan úgy távozhatnak a meghívottak: sikerült lerázniuk a feladatot, mint kutyának szőréről a vizet. Leegyszerűsítés a szubjektív tényezők ennyire fölnagyított képe, ám végül is a valóságot mutatja. A vállalati szervezet-ről és tevékenységéről folyó hazai kutatások azt igazolják, hogy a szervezés- és termelési képességek alacsony színvonalért első-sorban az irányítási képességek, a vezetési módszerek fogyatékosai okolhatók, s

csak másodsorban a technikai, technológiai, termelés-szerkezetbeli viszonylagos elmaradottság. Bebizonyosodik tehát ismét az ismert igazság, hogy a legfontosabb termelőerő az ember, s kulcsszerepénél fogva a döntések meghozatalában szintén övé a legnagyobb szerep.

Tanulni lehetünk annak, hogy hosszú évekig közepesen ügyködő, vagy csupán felszínen maradó vállalatok rövid idő alatt a jók közé kerüljenek, holott adottságaik semmit sem változtak. Ha magyarázat után kutatunk, megjelöljük a „megfoghatatlan” belső módosulásokat. Egyebek között azt, hogy a fejlesztési főosztály vezetőjévé ki-nevezett mérnök, aki korábban a kísérleti üzemet irányította, elődjétől eltérően nem kér mindenkitől és mindenről papírt. Meg-elégszik a szóban előadott véleményekkel, s dönt azok ismeretében, mégpedig háladéktalanul. Elődje feljegyzéseket, emlé-keztetőket, jegyzőkönyveket vette körül magát, utódja néhány fiatal, olykor fésű-letlen gondolkodású, de önálló tettekre képes emberrel. Jutott arra is idejük, figyel-mük, hogy kiüritsék az újítási előadó író-asztalának fiókjait, életet leheljenek a fiatal műszakiak és közgazdászok tanácsába, összehívják a szocialista brigádvezetőket, mondják el, mit hogyan látnak „odalent”.

Csodákat persze sehol sem tehetnek. Előregedett berendezéseken nehéz — de nem lehetetlen — nagy pon-tosságú alkatrészeket előállítani, a képzet-len munkaerő egyik napról a másikra nem válik mesterszakmunkássá. Csodákat alig-ha követel bárki is, de az jogos társadalmi igény, hogy a vitákat döntések kövessék, s a döntéseket mielőbb ültesse át a gyakor-latba a végrehajtás.

Az a baj, hogy bár sokan úgy hiszik, a szavak nem kerülnek semmibe, tudjuk, ta-pasztaljuk az ellenkezőjét; a megoldást, a döntést halogatás szavak nagyon is sokba kerülnek. Kevesebb a vitaközölközés, sokkal inkább mindannyiunknak.

Mészáros Ottó

A KSZV-ből:

Számúzták a veszteséges termékeket

A Kenderfonó és Szövőipari Vállalat több mint tíz esztendeje — gyakorlatilag a nagyvállalat 1963. évi megalakulása óta — hadat üzent a gazdaságtalan termékeknek. A jövedelmezőség és a hatékony gazdálkodás megvalósítása érdekében a vállalatnál évről évre elke-szítik a gyártmányrangsor, amely a jövedelmezőség mel-lett az utóbbi években már az élömunka hatékonyságára is figyelmet fordít. A lista ugyanis tartalmazza az egyes termékek előállításához szükséges élömunka ráfor-dítást, hiszen a textilipart sújtó munkaerőhiány a KSZV-t sem kerüli el.

A gyártmányrangsor ada-tainak figyelembevételével az utóbbi esztendőben igen eredményes küzdelem folyt a veszteséges termékek ará-nyának csökkentéséért. Amíg 1973-ban még a gyártmá-nyok 13,5 százaléka tartozott a ráfizetéses áruk közé, ad-dig ez az arány tavaly már csak a két százalékot érte el. Forintban is lemérhető a csökkenés: az 1973. évihez képest egyötödére csökkent a veszteséggel gyártott ter-mékek értéke.

Megszüntették például a korábban nagy mennyiség-ben készített, évi 200 ezer négyzetméternyi kender fu-tószőnyeg termelését. Ugyan-csak nem gyártják már a la-kosság körében kókuszsző-nyegként ismert terméket, szakmai nevén a szizálsző-nyeget. Ennek alapanyagát, évi 1200 tonna szizált teljes egészében tókes importból, Brizíliaából, Tanzániából sze-rezték be, ugyanakkor a gyártott félmillió négyzetmé-ter szőnyeget csak belföldön értékesítették. Ezt a vilá-gazdasági válság miatt gaz-daságtalanává vált terméket — ára ugyanis hatszorosa emelkedett — szintetikus

alapanyaggal cserélték fel, akárcsak a műselyem alap-anyagú hevederszöveteket. A múlté már a lenalap-anyagú termékek gyártása is, amelyekhez az alapanyagot más vállalatoktól vásárolták. Helyette a KSZV saját alap-anyagából, a kenderből gyár-tott fonalakból szövi az ér-mészsákot is. Kendersző-vekből készül a szalmaszá-kok és a fejtákosok alap-anya-ga is. A vállalat szállít-ja a szűrőszöveteket a ve-gyi-, gyógyszer- és élelmi-szeripar számára. A sokféle, viszonylag kis mennyiségű igény kielégítése miatt a szű-rőszövetek nem tartoznak a jól jövedelmező áruféleségek közé. A KSZV ezért — az érdekeltekkel együttműködve — egységesíteni igyekszik a szűrőszöveteket, hogy azokat a jövőben nagyobb mennyi-ségben és gazdaságosan le-hessen gyártani.

Ezzel hozzávetőlegesen le-hetőségei végéhez ért a vál-lalat. Nem szabad ugyanis

Reigl Endre

Téesz- és KISZ-vezetők megbeszélése

A Termelőszövetkezeti If-júsági Napokról, a terme-lőszövetkezetek aktuális fel-adatairól. Ezt követően Csá-ky Csaba, a KISZ KB osz-tályvezetője időszerű szövet-kezetpolitikai kérdésekről, a termelőszövetkezetek KISZ-szervezeteinek a KISZ IX. kongresszusán elfogadott ha-tározatokból adódó felada-tairól tartott előadást, s vála-szolt a szekciósüléseken el-hangzott kérdésekre.

A tsz KISZ-vezetők aktí-vaértekezlete délután Bala-tonlélén folytatta munkáját.